

Heidi Amalie Rosendahl Jensen
Michael Davidsen
Ola Ekholm
Anne Illemann Christensen

STATENS INSTITUT FOR
FOLKESUNDHED

Sodavand, slik, chokolade og fastfood

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017

Kolofon

Sodavand, slik, chokolade og fastfood. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017

Heidi Amalie Rosendahl Jensen
Michael Davidsen
Ola Ekholm
Anne Illemann Christensen

Copyright © 2018
Statens Institut for Folkesundhed,
SDU

Uddrag, herunder figurer og tabeller,
er tilladt mod tydelig gengivelse. Skrifter, der omtaler,
anmelder, citerer eller henviser til nærværende
publikation, bedes sendt til
Statens Institut for Folkesundhed, SDU.

Elektronisk udgave: 978-87-7899-423-3

Statens Institut for Folkesundhed
Stu­diestræde 6
1455 København K
www.sdu.dk/sif

Rapporten kan downloades fra
www.sdu.dk/sif

Sodavand, slik, chokolade og fastfood

Kosten har stor betydning for befolkningens sundhedstilstand, og sunde kost- og måltidsvaner kan være med til at fremme og bevare et godt helbred samt forebygge kostrelaterede sygdomme og tilstande (1). Modsat kan et usundt kostmønster være en medvirkende årsag til udvikling af en række store folkesygdomme som eksempelvis hjertekarsygdom, type 2-diabetes, flere former for kræft, muskelskeletsygdomme samt overvægt og svær overvægt (2, 3). Sunde kostvaner spiller desuden en vigtig rolle i forhold til tandsundheden (4). At mad og måltider er et prioriteret indsatsområde i Danmark ses blandt andet ved, at emnet udgør et selvstændigt tema i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker, hvis formål er at understøtte kommunerne i deres indsatser for at fremme sund mad og gode måltidsvaner i befolkningen (5).

De officielle kostråd i Danmark, som er udarbejdet af Fødevarestyrelsen (6), er baseret på de nordiske næringsstofanbefalinger (7). Ved at følge disse kostråd vil kroppens behov for vitaminer, mineraler og andre vigtige næringsstoffer blive dækket, ligesom det vil gøre det nemmere at bevare en vægt inden for normalområdet. De officielle kostråd omfatter følgende 10 anbefalinger (6):

- Spis varieret, ikke for meget og vær fysisk aktiv
- Spis frugt og mange grøntsager
- Spis mere fisk
- Vælg fuldkorn
- Vælg magert kød og kødpålæg
- Vælg magre mejeriprodukter
- Spis mindre mættet fedt
- Spis mad med mindre salt
- Spis mindre sukker
- Drik vand

I de officielle kostråd indgår dermed ikke konkrete anbefalinger om indtag af samtlige fødevarer, herunder eksempelvis om indtag af sodavand, kager, slik og fastfood, selvom disse fødevarer indirekte er omfattet af flere af kostrådene. Gældende for disse fødevarer er, at de generelt set ikke bidrager til at dække kroppens behov for vitaminer, mineraler og andre vigtige næringsstoffer såsom kostfibre (8). I stedet er indholdet af fedt og tilsat sukker typisk højt, mens indholdet af kostfibre oftest er lavt (8, 9). Hvis der indtages sodavand, kager, slik og fastfood ofte og i store mængder, vil der dermed være risiko for, at disse fødevarer optager plads i kosten fra andre fødevarer med et højt indtag af vitaminer, mineraler og kostfibre. Desuden er energitætheden i sodavand, kager, slik og fastfood typisk høj grundet det høje indhold af fedt og sukker. Samlet set vil

et stort indtag af sådanne fødevarer således med tiden kunne resultere i både fejllernæring og overvægt og dermed samlet set påvirke sundhedstilstanden negativt.

En opgørelse fra DTU Fødevarerinstitutionen over udviklingen i de 15-75-årige danskeres kostvaner mellem 2003-2008 og 2011-2013 viser, at kosten stadig indeholder for meget mættet fedt og sukker og samtidig er for fattig på kostfibre (8). Det er derfor fortsat vigtigt at fokusere på danskernes indtag af fødevarer som sodavand, kager, slik og fastfood.

I denne rapport belyses befolkningens indtag af sodavand, cola, saft og lignende henholdsvis med og uden sukker, slik/chokolade samt mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. ved at spørge et repræsentativt udsnit af den danske befolkning på 16 år eller derover om deres typiske indtag af disse fødevarer. Spørgsmålet var også med i Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen (SUSY) 2013, men spørgsmålsformuleringen i 2013 og 2017 er ikke fuldstændigt identisk, hvorfor udviklingen i denne periode skal fortolkes med en vis forsigtighed. Særligt for spørgsmålet om indtag af slik/chokolade vurderes ændringen i spørgsmålsformulering at have betydning for fortolkning af udviklingen i perioden, og af denne grund er der i rapporten ikke inkluderet data for denne udvikling. I 2013 blev der således, ud over slik og chokolade, også spurgt til indtag af kager og is. For en uddybende beskrivelse af materiale og metode for SUSY-2017, se (10).

Af tabel 1 fremgår svarfordelingen for spørgsmålet i 2017 om indtag af de nævnte fødevarergrupper. Det ses, at knap én ud af 10 voksne danskere (9,3 %) drikker sodavand, cola, saft og lignende med sukker mindst fem gange om ugen. I alt 57,3 % drikker det sjældent eller aldrig. Endvidere ses det, at 10,9 % spiser slik eller chokolade mindst fem gange om ugen, mens 22,9 % sjældent eller aldrig spiser det. I alt angiver 0,5 %, at de mindst fem gange om ugen spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. Otte ud af ti danskere (80,5 %) angiver, at de sjældent eller aldrig spiser det.

Tabel 1. Indtag af sodavand, kager, slik og fastfood. Procent

	Mere end 1 gang om dagen	5-7 gange om ugen	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	Sjældnere/ aldrig	I alt	Antal svarpersoner
Sodavand, cola, saft og lignende med sukker	3,6	5,7	8,9	24,6	57,3	100,0	12.904
Sodavand, cola, saft og lignende uden sukker	4,7	5,5	7,2	16,9	65,8	100,0	12.890
Slik/chokolade	2,3	8,6	19,1	47,1	22,9	100,0	12.889
Mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m.	0,3	0,2	1,1	17,8	80,5	100,0	12.921

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017

Sammenhængen mellem svarpersonernes indtag af sodavand, kager, slik og fastfood og deres generelle kostmønster fremgår af tabel 2. Kostmønsteret skal her ses som et samlet mål for kostens kvalitet og er beregnet på baggrund af en kostscore, som tager udgangspunkt i svarpersonernes selvrapporterede indtag af frugt, grønt, fisk og fedt. Der kunne opnås en samlet score i intervallet 0-8, og svarpersonerne blev placeret i én af tre rangordnede kostmønstergrupper:

- **Sundt kostmønster (6-8 point):** Generelt sunde kostvaner, typisk med et moderat til højt indtag af frugt, grønt og fisk samt et lavt til moderat indtag af fedt – især mættet fedt. Gruppen er

kendetegnet ved, at de følger flere af Fødevarestyrelsens kostråd, og der er derfor ikke i et forebyggende perspektiv behov for forbedring af kostvanerne.

- **Kostmønster med sunde og usunde elementer (3-5 point):** Generelt både sunde og usunde kostvaner, typisk med et lavt til moderat indtag af frugt, grønt og fisk samt et moderat til højt indtag af fedt - især mættet fedt. Der er stor variation i gruppens kostvaner, hvor kosten består af både sunde og usunde elementer. Gruppen er kendetegnet ved, at de følger nogle af Fødevarestyrelsens kostråd, og der er plads til forbedringer af kostvanerne.
- **Usundt kostmønster (0-2 point):** Generelt meget usunde kostvaner, typisk med et lavt indtag af frugt, grønt og fisk samt et højt indtag af fedt - især mættet fedt. Gruppen er kendetegnet ved, at de følger få eller ingen af Fødevarestyrelsens kostråd, og der er et stort behov for forbedringer af kostvanerne.

Den overordnede udvælgelse af de enkelte kostfaktorer samt konstruktionen af pointsystemet er udviklet af forskere fra Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed i Region Hovedstaden og er foretaget ud fra ernærings- og sundhedsmæssige overvejelser i relation til udviklingen af hjertekarsygdomme (11).

Det ses af tabellen, at der blandt begge køn er en tydelig sammenhæng, hvor andelen, der henholdsvis drikker sodavand, cola, saft og lignende både med og uden sukker mindst fem gange om ugen, spiser slik eller chokolade mindst fem gange om ugen samt mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen, er markant større blandt personer, der har et usundt kostmønster, end blandt personer, der ikke har et usundt kostmønster. Eneste undtagelse fra dette mønster ses for indtag af slik eller chokolade blandt mænd, hvor andelen, der indtager dette mindst fem gange om ugen, er lidt større blandt dem, der ikke har et usundt kostmønster (9,4 %), end blandt dem, der har et usundt kostmønster (8,8 %).

Tabel 2. Usundt kostmønster blandt mænd og kvinder med indtag af henholdsvis sodavand, cola, saft og lignende (både med/uden sukker) mindst fem gange om ugen, slik/chokolade mindst fem gange om ugen og mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen. Procent

	Usundt kostmønster	
	Ja	Nej
Mænd		
Sodavand, cola, saft og lignende med sukker mindst fem gange om ugen	19,5	8,9
Sodavand, cola, saft og lignende uden sukker mindst fem gange om ugen	12,3	8,7
Slik/chokolade mindst fem gange om ugen	8,8	9,4
Mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen	1,4	0,5
Kvinder		
Sodavand, cola, saft og lignende med sukker mindst fem gange om ugen	15,2	6,1
Sodavand, cola, saft og lignende uden sukker mindst fem gange om ugen	14,7	10,1
Slik/chokolade mindst fem gange om ugen	15,6	12
Mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen	0,1	0,4

Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017

I de følgende opslagstabeller- og figurer gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen, der mindst:

- fem gange om ugen drikker sodavand, cola, saft og lignende med sukker
- én gang om ugen spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m.
- fem gange om ugen spiser slik/chokolade

Referencer

1. World Health Organization. Diet, nutrition and the prevention of chronic diseases. Report of a joint WHO/FAO expert consultation. Genève: World Health Organization, 2003.
2. Tetens I, Andersen LB, Astrup A, Gondolf UH, Hermansen K, Jakobsen MU, Knudsen VK, Mejbørn H, Schwarz P, Tjønneland A, Trolle E. Evidensgrundlaget for danske råd om kost og fysisk aktivitet. Søborg: DTU Fødevareinstituttet, 2013.
3. Sundhedsstyrelsen og Fødevarestyrelsen. Forebyggelsespakke Mad & måltider. København: Sundhedsstyrelsen, 2018.
4. Touger-Decker R, Mobley C, Academy of Nutrition and Dietetics. Position of the Academy of Nutrition and Dietetics: oral health and nutrition. J Acad Nutr Diet. 2013; 113: 693-701.
5. Sundhedsstyrelsen & Fødevarestyrelsen. Forebyggelsespakke - Mad og måltider. København: Sundhedsstyrelsen, 2018.
6. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. De officielle Kostråd. Glostrup: Fødevarestyrelsen, 2013.
7. Nordic Nutrition Recommendations 2012. Integrating nutrition and physical activity (5. udgave). København: Nordisk Ministerråd, 2014.
8. Pedersen AN, Christensen T, Matthiessen J, Knudsen VK, Rosenlund-Sørensen M, Biltoft-Jensen A, Hinsch H-J, Ygil KH, Kørup K, Saxholt E, Trolle E, Søndergaard AB, Fagt S. Danskernes kostvaner 2011-2013. Søborg: DTU Fødevareinstituttet, Afdeling for Ernæring, 2015.
9. Hansen KS, Saxholt E, Knuthsen P. Næringsstofindhold i fastfood. Søborg: DTU Fødevareinstituttet, 2011.
10. Christensen AI, Jensen HAR, Ekholm, Davidsen M. Materiale og metode. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, 2018.
11. Toft U, Kristoffersen L, Lau C, Borch-Johnsen K, Jørgensen T. The Dietary Quality Score: validation and association with cardiovascular risk factors: the Inter99 study. Eur Journal Clin Nutr. 2007; 61: 270-78.

Tabel 3. Drikker sodavand, cola, saft og lignende med sukker mindst fem gange om ugen

		Procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal svarpersoner
År	2013	12,3	1,36	(1,24;1,49)	13.890
	2017	9,3	1		12.904
Mænd	16-24 år	20,1	2,11	(1,56;2,87)	553
	25-34 år	13,9	1,36	(0,99;1,88)	576
	35-44 år	12,4	1,19	(0,88;1,61)	765
	45-54 år	10,6	1		1.073
	55-64 år	7,4	0,67	(0,49;0,93)	1.146
	65-74 år	6,0	0,54	(0,38;0,76)	1.097
	≥75 år	8,6	0,79	(0,54;1,14)	612
	Alle mænd	11,2			5.822
Kvinder	16-24 år	12,8	2,32	(1,64;3,28)	800
	25-34 år	10,5	1,84	(1,29;2,64)	836
	35-44 år	8,3	1,43	(1,00;2,05)	948
	45-54 år	6,0	1		1.239
	55-64 år	2,6	0,43	(0,26;0,69)	1.322
	65-74 år	4,0	0,66	(0,44;0,98)	1.258
	≥75 år	9,0	1,56	(1,06;2,31)	679
	Alle kvinder	7,4			7.082
Uddannelse	Under uddannelse	14,3			941
	Grundskole	12,4	2,90	(2,12;3,98)	945
	Kort uddannelse	10,5	1,94	(1,55;2,43)	4.461
	Kort videregående uddannelse	7,4	1,30	(0,93;1,82)	1.057
	Mellemlang videregående uddannelse	5,8	1		2.799
	Lang videregående uddannelse	4,3	0,60	(0,42;0,85)	1.560
	Anden uddannelse	10,1	2,06	(1,44;2,96)	653
Erhvervs- mæssig stilling	Beskæftiget	8,8	1		6.517
	Arbejdsløs	14,0	1,60	(1,00;2,56)	224
	Førtidspensionist	11,5	2,11	(1,44;3,08)	375
	Andre uden for arbejdsmarkedet	14,6	1,72	(1,21;2,44)	530
	Efterlønsmodtager	5,1			311
	Alderspensionist	6,5			3.646
Samlivs- status	Gift	6,4	1		7.022
	Samlevende	12,6	1,59	(1,30;1,96)	1.954
	Enlig (separeret, skilt)	7,2	1,31	(0,98;1,76)	972
	Enlig (enkestand)	9,4	1,82	(1,34;2,48)	717
	Enlig (ugift)	13,8	1,54	(1,23;1,93)	2.239
Etnisk baggrund	Dansk	9,4	1		11.956
	Anden vestlig	5,8	0,54	(0,33;0,87)	426
	Ikke-vestlig	9,5	0,84	(0,60;1,19)	522
Region	Hovedstaden	8,7	0,87	(0,77;0,99)	3.742
	Sjælland	12,6	1,47	(1,27;1,70)	1.839
	Syddanmark	8,6	0,91	(0,79;1,04)	2.965
	Midtjylland	8,3	0,84	(0,73;0,97)	2.939
	Nordjylland	9,9	1,02	(0,86;1,22)	1.419

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Køn og alder: I alt angiver 9,3 % af den voksne befolkning i 2017, at de drikker sodavand, cola, saft eller lignende med sukker mindst fem gange om ugen. Andelen er større blandt mænd (11,2 %) end blandt kvinder (7,4 %) og falder med stigende alder indtil 65-årsalderen for mænd og 55-årsalderen for kvinder. Herefter ses en mindre stigning blandt begge køn. Den største andel ses blandt de 16-24-årige mænd (20,1 %).

Uddannelse: Der ses en tydelig sammenhæng mellem højest fuldførte uddannelsesniveau og andelen, der drikker sodavand, cola, saft eller lignende mindst fem gange om ugen. Således falder andelen fra 14,3 % blandt borgere med grundskole som højest fuldførte uddannelsesniveau til 4,3 % blandt borgere med en lang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Forekomsten af personer, der drikker sodavand, cola, saft eller lignende med sukker mindst fem gange om ugen, er markant højere blandt førtidspensionister (11,5 %), arbejdsløse (14,0 %) og andre uden for arbejdsmarkedet (14,6 %) end blandt beskæftigede (8,8 %).

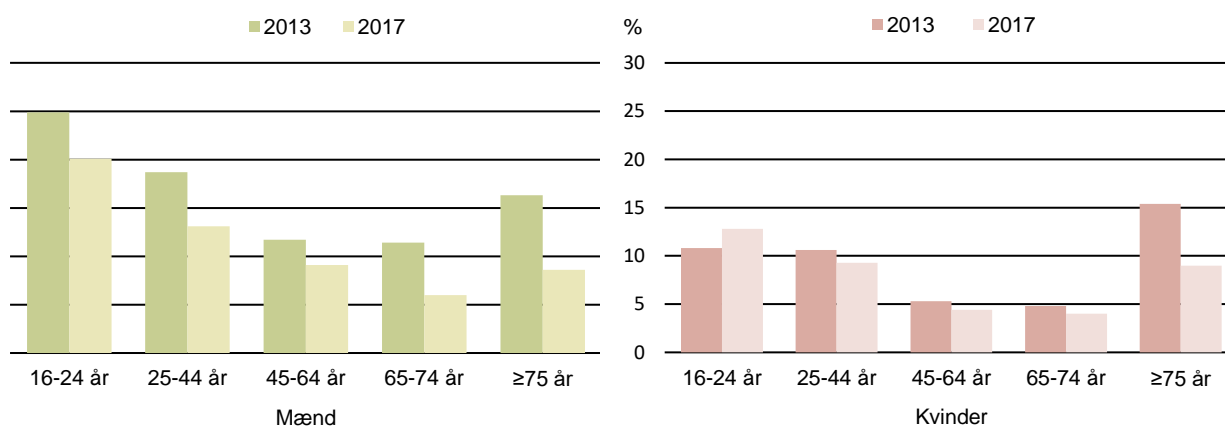
Samlivsstatus: Der ses en højere forekomst af personer, der drikker sodavand, cola, saft eller lignende med sukker mindst fem gange om ugen, blandt samlevende (12,6 %) og ugifte (13,8 %) end blandt gifte (6,4 %).

Etnisk baggrund: Andelen, der drikker sodavand, cola, saft eller lignende med sukker, er større blandt personer med dansk baggrund (9,4 %) end blandt personer med anden vestlig baggrund (5,8 %). Blandt personer med en ikke-vestlig baggrund er andelen (9,5 %).

Region: I forhold til landsgennemsnittet er andelen, der drikker sodavand, cola, saft eller lignende med sukker mindst fem gange om ugen, større i Region Sjælland (12,6 %), mens andelen er mindre i Region Hovedstaden (8,7 %) og Region Midtjylland (8,3 %).

Udvikling: I perioden 2013 til 2017 er der overordnet set sket et fald i andelen, der drikker sodavand, cola, saft eller lignende med sukker på 3 procentpoint. Faldet er tydeligst blandt mænd, hvor der er sket et fald i alle aldersgrupper (figur 1). Blandt kvinder på 75 år eller derover er der ligeledes sket et fald i perioden, mens andelen stort set er uændret blandt kvinder i de øvrige aldersgrupper. Der skal gøres opmærksom på, at spørgsmålsformuleringerne i 2013 og 2017 ikke er fuldt identiske, hvorfor fortolkningen af udviklingen over tid skal foretages med en vis forsigtighed.

Figur 1. Andel, der drikker sodavand, cola, saft eller lignende med sukker mindst fem gange om ugen. 2013-2017. Procent

Tabel 4. Spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen

		Procent	OR	95 % sikkerhedsgrenser	Antal svarepersoner
År	2013	13,3	0,56	(0,51;0,60)	13.890
	2017	19,5	1		12.921
Mænd	16-24 år	48,6	2,84	(2,26;3,57)	554
	25-34 år	43,7	2,33	(1,86;2,92)	577
	35-44 år	33,9	1,54	(1,25;1,91)	765
	45-54 år	25,0	1		1.075
	55-64 år	14,3	0,50	(0,40;0,63)	1.147
	65-74 år	4,9	0,15	(0,11;0,22)	1.098
	≥75 år	3,2	0,10	(0,06;0,16)	611
	Alle mænd	25,6			5.827
Kvinder	16-24 år	30,9	2,91	(2,29;3,69)	803
	25-34 år	26,8	2,38	(1,87;3,04)	838
	35-44 år	16,6	1,30	(1,01;1,67)	949
	45-54 år	13,3	1		1.241
	55-64 år	4,9	0,34	(0,24;0,47)	1.325
	65-74 år	2,2	0,15	(0,09;0,23)	1.259
	≥75 år	0,7	0,05	(0,02;0,12)	679
	Alle kvinder	13,7			7.094
Uddannelse	Under uddannelse	38,5			943
	Grundskole	10,8	1,36	(1,01;1,85)	943
	Kort uddannelse	18,4	1,35	(1,15;1,60)	4.470
	Kort videregående uddannelse	17,9	1,34	(1,06;1,69)	1.057
	Mellemlang videregående uddannelse	15,1	1		2.805
	Lang videregående uddannelse	23,7	1,32	(1,08;1,61)	1.558
	Anden uddannelse	15,2	1,55	(1,12;2,15)	655
	Alle				
Erhvervs- mæssig stilling	Beskæftiget	23,1	1		6.526
	Arbejdsløs	24,5	1,01	(0,68;1,50)	223
	Førtidspensionist	16,1	1,05	(0,75;1,46)	377
	Andre uden for arbejdsmarkedet	24,5	1,16	(0,87;1,54)	533
	Efterlønsmodtager	7,5			312
	Alderspensionist	2,8			3.647
Samlivs- status	Gift	12,7	1		7.036
	Samlevende	28,0	1,40	(1,20;1,64)	1.955
	Enlig (separeret, skilt)	13,8	1,52	(1,20;1,91)	972
	Enlig (enkestand)	2,7	1,14	(0,67;1,94)	717
	Enlig (ugift)	34,6	1,65	(1,40;1,94)	2.241
Etnisk baggrund	Dansk	17,8	1		11.972
	Anden vestlig	23,6	1,21	(0,91;1,60)	426
	Ikke-vestlig	37,0	2,00	(1,62;2,48)	523
Region	Hovedstaden	25,2	1,41	(1,29;1,55)	3.748
	Sjælland	15,4	0,89	(0,78;1,02)	1.843
	Syddanmark	15,6	0,82	(0,74;0,92)	2.966
	Midtjylland	16,9	0,85	(0,76;0,95)	2.942
	Nordjylland	21,2	1,14	(0,99;1,30)	1.422

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Køn og alder: Der er i alt 19,5 % blandt voksne i Danmark, der angiver, at de spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen. Andelen er markant større blandt mænd (25,6 %) end blandt kvinder (13,7 %), og en tilsvarende forskel mellem mænd og kvinder ses i alle aldersgrupper. Blandt begge køn falder andelen markant med stigende alder, og den største andel ses blandt de 16-24-årige mænd (48,6 %).

Uddannelse: Der er procentvis færrest, der spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen, blandt personer med grundskole som højest gennemførte uddannelsesniveau (10,8 %). Når der tages højde for forskelle i køns- og alderssammensætningen mellem uddannelsesgrupperne, er forekomsten dog lavest blandt personer med en mellemlang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Der ses ingen nævneværdig forskel i andelen, der spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen, mellem de forskellige grupper af erhvervsmæssig stilling.

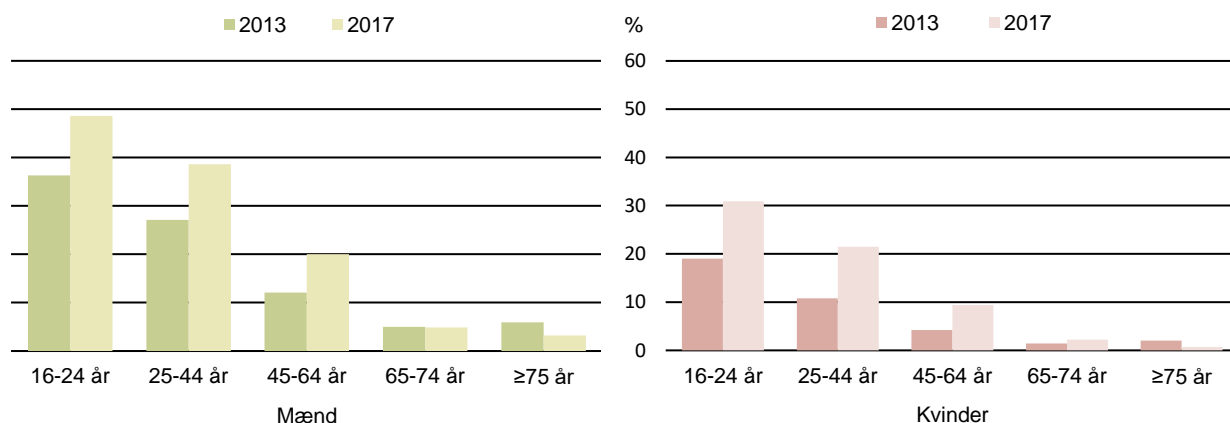
Samlivsstatus: Forekomsten af personer, der spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen, er højere blandt samlevende og enlige (separeret, skilt, ugift) end blandt gifte.

Etnisk baggrund: Blandt personer med ikke-vestlig baggrund (37,0 %) er andelen, der spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen, større end blandt personer med dansk baggrund (17,8 %). Blandt personer med anden vestlig baggrund er andelen 23,6 %.

Region: Der ses en højere forekomst af personer, der spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen, i Region Hovedstaden (25,5 %) i forhold til landsgennemsnittet. I Region Syddanmark (15,6 %) og Region Midtjylland (16,9 %) ses en lavere forekomst.

Udvikling: I perioden 2013 (13,3 %) til 2017 (19,5 %) er der sket en stigning i andelen, der spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen. Stigningen ses både blandt mænd og kvinder, men kun indtil 65-årsalderen. Efter denne alder er andelen overordnet set uændret. Der skal gøres opmærksom på, at spørgsmålsformuleringerne i 2013 og 2017 ikke er fuldt identiske, hvorfor fortolkningen af udviklingen over tid skal foretages med en vis forsigtighed.

Figur 2. Andel, der spiser mad fra pizzeria, burgerbar, shawarmabar m.m. mindst én gang om ugen. 2013-2017. Procent

Tabel 5. Spiser slik/chokolade mindst fem gange om ugen

		Procent	OR	95 % sikkerhedsgrænser	Antal svarpersoner
År	2017	10,8			12.889
Mænd	16-24 år	8,3	0,73	(0,50;1,08)	554
	25-34 år	10,2	0,92	(0,65;1,31)	576
	35-44 år	11,3	1,03	(0,76;1,40)	765
	45-54 år	11,0	1		1.074
	55-64 år	8,1	0,72	(0,53;0,97)	1.145
	65-74 år	6,3	0,54	(0,39;0,75)	1.093
	≥75 år	8,5	0,75	(0,53;1,07)	612
	Alle mænd	9,2			5.819
Kvinder	16-24 år	11,4	0,77	(0,57;1,04)	802
	25-34 år	15,5	1,10	(0,85;1,42)	838
	35-44 år	16,4	1,17	(0,91;1,49)	947
	45-54 år	14,3	1		1.237
	55-64 år	9,8	0,65	(0,50;0,84)	1.320
	65-74 år	6,7	0,43	(0,33;0,57)	1.252
	≥75 år	11,8	0,80	(0,59;1,08)	674
	Alle kvinder	12,4			7.070
Uddannelse	Under uddannelse	9,0			943
	Grundskole	7,0	0,60	(0,44;0,82)	943
	Kort uddannelse	10,0	0,79	(0,67;0,93)	4.460
	Kort videregående uddannelse	12,1	0,97	(0,77;1,23)	1.055
	Mellemlang videregående uddannelse	12,8	1		2.797
	Lang videregående uddannelse	15,2	1,23	(1,00;1,50)	1.558
	Anden uddannelse	9,8	0,79	(0,57;1,08)	651
Erhvervs- mæssig Stilling	Beskæftiget	12,0	1		6.512
	Arbejdsløs	14,6	1,21	(0,77;1,89)	223
	Førtidspensionist	9,9	0,90	(0,63;1,29)	375
	Andre uden for arbejdsmarkedet	13,5	1,29	(0,94;1,77)	532
	Efterlønsmodtager	9,6			313
	Alderspensionist	8,0			3.631
Samlivs- Status	Gift	10,2	1		7.014
	Samlevende	12,5	1,15	(0,96;1,39)	1.951
	Enlig (separeret, skilt)	10,6	1,06	(0,84;1,34)	968
	Enlig (enkestand)	11,6	1,40	(1,07;1,83)	717
	Enlig (ugift)	11,0	1,07	(0,87;1,33)	2.239
Etnisk baggrund	Dansk	10,8	1		11.940
	Anden vestlig	14,5	1,32	(0,96;1,81)	425
	Ikke-vestlig	8,4	0,67	(0,47;0,95)	524
Region	Hovedstaden	12,8	1,27	(1,14;1,41)	3.736
	Sjælland	10,4	1,03	(0,89;1,19)	1.840
	Syddanmark	10,1	1,00	(0,88;1,13)	2.958
	Midtjylland	10,4	1,02	(0,90;1,15)	2.936
	Nordjylland	7,8	0,75	(0,63;0,90)	1.419

Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne

Køn og alder: Godt hver tiende (10,8 %) voksen i Danmark svarer, at de mindst fem gange om ugen spiser slik eller chokolade. Andelen er større blandt kvinder (12,4 %) end blandt mænd (9,2 %), og et lignende mønster ses i alle aldersgrupper. Blandt begge køn ses den største andel i aldersgruppen 25-54 år.

Uddannelse: Andelen, der spiser slik eller chokolade mindst fem gange om ugen, stiger med stigende uddannelsesniveau og er således mindst blandt personer med grundskole (7,0 %) som højest gennemførte uddannelsesniveau og størst blandt personer med en lang videregående uddannelse (15,2 %).

Erhvervsmæssig stilling: Der er procentvis flest, der spiser slik eller chokolade mindst fem gange om ugen, blandt arbejdsløse (14,6 %). Når der tages højde for køns- og aldersforskelle mellem de forskellige grupper af erhvervsmæssig stilling, ses der dog ingen nævneværdig forskel.

Samlivsstatus: Der er procentvis flest, der spiser slik eller chokolade mindst fem gange om ugen, blandt samlevende (12,5 %). Når der tages højde for køns- og aldersforskelle mellem grupperne, er der en højere forekomst af personer, der spiser slik eller chokolade mindst fem gange om ugen, blandt enlige (enkestand) end blandt gifte.

Etnisk baggrund: Der er procentvis flest, der spiser slik eller chokolade mindst fem gange om ugen, blandt personer med anden vestlig baggrund (14,5 %). Når der tages højde for køns- og aldersforskelle mellem grupperne, ses den højeste forekomst dog blandt personer med ikke-vestlig baggrund.

Region: I forhold til landsgennemsnittet er andelen, der spiser slik eller chokolade mindst fem gange om ugen, større i Region Hovedstaden (12,8 %) og mindre i Region Nordjylland (7,8 %).

Udvikling: Da spørgsmålsformuleringen i 2013 og 2017 ikke er identisk, er det ikke muligt at belyse udviklingen over tid for denne indikator.